

Formanden: Det ærede Medlem for Sorø Amts 3die Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Lange: Det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Sabroe) begyndte med at sige, at vi vare grunduenige i vort Syn. Paa eet Omraade ere vi fuldstændig enige, nemlig deri, at vi begge ønske Undervisningen i den kommunale Skole saa god og fyldig som muligt. Men det, at der er Realskoler, er absolut ikke ensbetydende med en daarligere kommunal Undervisning. Af den Grund kan jeg ikke forstaa, at det ærede Medlem kan have saa meget derimod, thi det forrykker ikke Forholdet i de kommunale Skoler.

Sabroe: Maa jeg sige til det ærede Medlem og for øvrigt ogsaa til det ærede Medlem for Nykøbing (K. Bjerre), at det for os gælder om at interessere saa mange af Kommunens Borgere og Forældre som muligt for Skolen, og det er givet, at jo flere Forældre der sender deres Børn i de private Skoler, til Dels ogsaa i Realskolerne, jo mindre Interesse faa de paagældende ogsaa for den offentlige Skole. Og dette er Tilfældet i mange Kommuner, hvor der er mange private Skoler, og hvor mange formaaende Kredse have sendt deres Børn i de private Skoler. Følgen deraf har været, at man ikke har bekymret sig om at udvikle den offentlige Folkeskole, og Forholdet er ikke, som det ærede Medlem for Nykøbing (K. Bjerre) vilde give det Udseende af, at vi Socialdemokrater ønske at uniformere paa dette Omraade, aldeles ikke. Vi have ogsaa givet Tilskud til private Skoler, men ville ikke være med til at forlange eller give Tilskud til Skolerne, blot fordi de kalde sig Realskoler, og blot fordi det er private Skoler. Og den Kontrol, der finder Sted med disse Skoler nu, er ikke en saadan, at man har nogen Garanti for, at de Penge, der gives ud, ere betryggende anvendte. Hertil kommer det Forhold, jeg berørte før, at der ved Mellemskolen, som nu er oprettet i en Række Kommuner, er givet Adgang for Forældre til at faa deres Børn bedre uddannede end hidtil i den almindelige Folkeskole, og ikke alene lige saa godt og i mange Tilfælde bedre, men ogsaa billigere. Der er intet til Hinder for, at en Række af Kommuner kan slaa sig sammen og oprette en Mellemskole, saa kan Staten give Tilskud til denne og derved sætte Børn fra de forskellige Hjem i Stand til at faa en fyldigere Undervisning end nu.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Sveistrup): Jeg skal blot oplyse, at Købstadkommunalskolen, altsaa ganske i Almindelighed Børneskolen, koster det offentlige 66 Kr. pr. Elev, men disse Privatskoler kun 21 Kr., og hvis dette Forslag bliver vedtaget 25 Kr. pr. Elev. I Virkeligheden indeholder dette, at disse Børn undervises i private Skoler, altsaa en betydelig Besparelse, men naar man, som det ærede Medlem, principielt ønsker at slaa den private Skole ihjel, er Standpunktet til dette Lovforslag paa Forhaand givet.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Enevold Sørensen): Det er jo ingenlunde saaledes, at Tilskuddet til Realskolerne „uddeles i Flæng“, tværtimod uddeles det efter ganske bestemte Regler og Betingelser. Dette Ting udtalte i Begyndelsen af Halvfemserne Ønsket om at faa fastsat bestemte Regler i Stedet for den Maade, hvorpaa Sorø Akademis Tilskud til Realskolerne hidtil ydedes. Dette Tilskud var i Tidens Løb blevet fastsat til meget forskellige Tider for de enkelte Skoler og ud fra et Skøn over den enkelte Skoles Forhold paa den Tid, Tilskuddet til den blev bestemt. Efter at man i nogle Aar forgæves havde søgt Gennemførelsen af faste Regler, hvilede Sagen indtil 1901. Der blev da nedsat en Kommission, som det blev paalagt at fremkomme med Forslag om det fremtidige Tilskud til Realskolerne og om Reglerne for dette Tilskuds Fordeling. Denne Kommission afgav sit Forslag i Slutningen af 1901. Med Hensyn til Tilskuddet, som vi jo her alene beskæftige os med, foresloges dette sat til 155,000 Kr. aarligt, efter 3 Aars Forløb stigende til 170,000 Kr. og efter andre 3 Aars Forløb til 175,000 Kr., hvorved Maksimum naaedes. Paa Basis af dette Kommissionsforslag blev der udarbejdet et i samme Samling vedtaget Lovforslag, ved hvilket der i alt væsentligt fulgtes de af Kommissionen udarbejdede Regler og de af Kommissionen foreslaaede Betingelser for Andel heri og for Tilsynet med Betingelsernes Overholdelse. Derimod blev Tilskuddet begrænset til 100,000 Kr. eller til 35,000 Kr. mere, end hvad der hidtil af Sorø Akademi var ydet til Realskolerne. Som ærede Medlemmer ville have set, foreligger der for Folketinget et Andragende fra Realskolerne Bestyrere, som gaar ud paa at faa Tilskuddet forhøjet til 150,000 Kr. foruden yderligere et Tillæg, der skulde være en Fjerdedel af, hvad Skolerne oppebære i Skolepenge. I øvrigt omhandler Andra-